

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

ZOMER 2014

thema RELATIES

Vrijzinnig Humanistisch Verbond, Westhoek Noord, 199, 8670 Koksijde, België
Juli - augustus - september | 3e jaargang nr. 1

Atjite Kantuon, Oerit X
12013086 / 12013086

de mens.^{nu}
is vrijzinnig humanistisch

kernredactie

Lieve De Cuyper
Steven Dudal
André Laveyne
Marc Mortier
Jean-Marie Vanhaelewijn
Marc Van Muylem

droegen ook bij aan dit nummer

Ann Cordy
Mathias De Clercq
Britt Finaut
Els Messelis
Ilse Rotsaert
Ylien Strubbe
Freddy Sandra
Willy Vansieleghem
Inge Vrijdags

foto cover

Priscilla Bistoën

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar diksmuide@demens.nu. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3-4
Column	5
Hoofdartikels	6-7-8-9-10-11
Jong & Vrijzinnig	12-13
Boekbespreking	14
Discussietekst	15
Activiteiten in de regio	16-17
HuisvandeMens	19
Lokale Vereniging	20-21-22-23-24-25-26-27
Voorbij feesten	28-29
In de kijker	30-31

Editoriaal

Nood aan goede relaties

Als vrijzinnigen streven we verdraagzaamheid na, ook in relaties. Het heeft te maken met gelijkwaardigheid, waarbij in elke relatievorm gelijke rechten en gelijkberechtiging van zelfsprekend moet zijn. Het is dan ook de vraag: 'Hoe staan we in relatie tot jongeren, vrouwen/mannen, bejaarden, gehandicapten, holebi's, natuur, arbeid en tijd, sterven van een dierbare? Heeft dit te maken met geestelijk welzijn, waarbij 'welzijn' de sleutel van het geheel is?'

Leo Apostel stelde dat: "Wie gelukkig is, voelt de wereld in ruimte en tijd groot, diep en onuitputtelijk. Wie gelukkig is, leeft in een wereld van mogelijkheden." En ja, het is in relaties, zoals in het leven: 'van 't concert des levens, krijgt niemand een programma'.

Het is geen nieuws wanneer ik stel dat in onze huidige samenleving, waar alles snel moet gaan en onze wereld enorm verandert, de gevolgen ook op relationeel gebied zichtbaar zijn. Het individualisme drukt een steeds sterkere stempel op de samenleving en het traditionele huishouden (man, vrouw, huisje, tuintje, kindje) is niet meer vanzelfsprekend. Dit heeft tot gevolg dat sociale structuren in de samenleving verbrokkelen en die worden door geen enkele andere instantie ingevuld. We vormen met elkaar een wijk, dorp of stad, maar het vormen van diepere banden en het onderhouden van relaties, dat maakt ons uniek.

Ik vraag mij af of we als vrijzinnigen in onze standpunten niet moeten ageren tegen normvervaging in het gezin, tegen individualisering, tegen veranderde werksituaties, tegen haat, kortom tegen een kwetsbare samenleving?

Is de vraag hier niet 'Wat zoekt de mens zelf?' We beschikken over vrijheid, maar welke invulling geven we hieraan? Gebruiken we vrijheid niet te veel als bevrediging van onze eigen wensen en behoeften, en te weinig in de vorm van zingeving? Eén ding is zeker: de samenleving verandert, nieuwe banden worden gesmeed. Ze bevestigen ons in ons bestaan en maken een zinvolle invulling van relaties en leven mogelijk. 'Mens-zijn' staat voor samenleven, zonder samenleven is de mens gedoemd tot eenzaamheid en uitzichtloosheid. Maar samenleven staat voor bevestiging, contact, communicatie, groei en steun, kortom een gegeven waarin we optimaal mens-zijn kunnen ervaren. Zijn we niet steeds op zoek naar geluk in relaties en in het leven? Is dit niet een levensbehoefte?

Marc Van Muylem
voorzitter VOC de koepel -Westhoek

Wordt fan van de Sprokkel op facebook!
www.facebook.com/desprokkel

Mandaat vrijzinnig humanistisch consulent zeevisserij beëindigd

Het ziet ernaar uit dat de zeevissers het vanaf 1 oktober zonder vrijzinnig humanistisch consulent Patrick Van Craeynest zullen moeten stellen. Omdat de aalmoezenier met pensioen gaat moet ook Van Craeynest zijn job opgeven. Sedert 2003 staat Van Craeynest ten dienste van de zeevissers, met huisvesting in Oostende. Hij is als moreel consulent voor een halftijdse job toegewezen aan het ministerie van Landbouw en Visserij van de Vlaamse Gemeenschap. Hij geeft morele bijstand bij noodsituaties, helpt bij sociale problemen en heeft wekelijks contact met vissers. De vrijzinnigen reageerden verbolgen. Sylvain Peeters, voorzitter van deMens.nu/UVV reageerde: *"Vissersfamilies die geconfronteerd worden met drama's kunnen niet langer op steun rekenen. Het is een onrechtvaardige beslissing en een echte tjevenstreek."* Het is heel spijtig wat nu gebeurt, er is immers jarenlang geijverd voor vrijzinnig humanistische dienstverlening in de zeevisserij. De bevoegde Vlaamse minister voor Visserij, Kris Peeters (CD&V), verwees door naar zijn ambtenaar Jules Van Liefferinge. Die stelde dat de schrapping van de functie van moreel consulent niets te maken heeft met de pensionering van de aalmoezenier. *"Die functies moeten niet verdwijnen maar kunnen ondersteund worden door de katholieken en vrijzinnigen"*, zegt hij.

Zowel UVV, de West-Vlaamse vrijzinnige centra en IMD West-Vlaanderen volgen het dossier op en kijken of er een oplossing mogelijk is. De Oostende vrijzinnige gemeenschap richtte alvast deze brief aan het ministerie van Landbouw en Visserij:

Brief d.d. 20 mei van de vrijzinnige gemeenschap Oostende aan het ministerie van Landbouw en Visserij

Betreft: Ontslag Moreel Consulent Patrick Van Craeynest na pensionering aalmoezenier Dirk Demaeght

Met dit schrijven wensen de ondertekenaars, namens de vrijzinnige gemeenschap van Oostende, hun grieven te uiten in verband met het gedwongen ontslag van de vrijzinnige moreel consulent voor de visserij, de heer Patrick Van Craeynest, gekregen via een brief van het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid, met als bevoegde minister van Visserij de heer Kris Peeters (CD&V).

Dat het ontslag van de moreel consulent een gevolg is van de pensionering van de katholieke aalmoezenier (zo staat letterlijk in de brief vermeld) is voor ons onbegrijpelijk. Waarom een personeelslid moet verdwijnen omdat iemand anders met pensioen gaat is ons inziens een volkomen raadsel waarnaar we het gissen hebben. Van toeval gesproken?! Gaat het hier om bespa-

ringsmaatregelen vanuit de Vlaamse Overheid door het schrappen van een halftijdse opdracht of wordt het mandaat van een moreel consulent automatisch geschrapt wanneer een katholieke aalmoezenier met pensioen gaat en men geen nieuwe kandidaat vindt om hem te vervangen? Doen dergelijke feiten zich ook voor op het ministerie van Defensie waar vertegenwoordigers van diverse levensbeschouwingen instaan voor een sociaal vangnet van opvang en begeleiding?

Feit is dat het ontslag, vanaf 1 oktober, van de moreel consulent voor de visserij een ware kaakslag is, niet enkel voor de inzet en het puike werk van Patrick zelf sinds vele jaren (met onder meer het organiseren van de jaarlijkse Vrijzinnige Zeeliedenhulde), maar tevens voor de talrijke vissersfamilies die in tijden van nood op zijn raad en steun konden rekenen. Dat er nood is aan sociale opvang door een vrijzinnig moreel consulent binnen de visserij en maritieme sector is in het verleden reeds meermaals bewezen.

De vertegenwoordigers van de Oostendse vrijzinnige verenigingen hopen met deze brief éénieder op zijn verantwoordelijkheid te wijzen en al het mogelijke te doen om deze scheve situatie recht te zetten opdat onze vrijzinnige moreel consulent binnen de visserij, de heer Patrick Van Craeynest, in zijn functie kan blijven, ook na 1 oktober. Verworven rechten kunnen en mogen niet zomaar met één willekeurige pennenstreek ongedaan worden gemaakt, te veel hangt hier van af, te veel mensenleed is hiermee gemoeid!

Namens de vrijzinnige gemeenschap van Oostende,

Edgard Brunet, voorzitter Vrijzinnig Laïciserend Centrum Oostende vzw

Mede in naam van: Gregory Piolon, voorzitter HVV/HV Oostende; Alain Cools, voorzitter HVV/OVM Oostende; Peter Bals, voorzitter Comité Feest Vrijzinnige Jeugd Oostende; Roland Laridon, voorzitter Vermeylenfonds Oostende; Sonja De Craemer, voorzitter Willemsfonds Oostende; Johan Brems, voorzitter VJOC De Kim en Jean Pierre Strumane, voorzitter Grijsje Geuzen Oostende.

Alle beetjes helpen: DOPJES voor blindengeleidehonden

Vrienden der Blinden vzw Koksijde is een opleidingscentrum voor blindengeleidehonden. De honden kosten handenvol geld: 25.000 euro! Onbetaalbaar?! Gelukkig hoeven de baasjes niets te betalen. De honden worden gratis ter beschikking gesteld maar de kosten moeten wel betaald worden. Hoe? Door dopjes te verzamelen. Alle gewone dopjes van dranken die kinderen mogen gebruiken zijn goed: water, frisdrank, cola, melk. Andere dopjes zijn fout.

Je kan je dopjes brengen naar de volgende inzamelpunten:

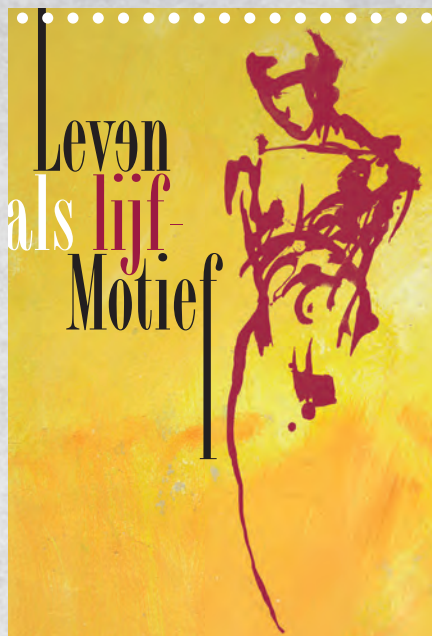
- Koksijde: Kantoor voor Toerisme, Zeelaan 303, Koksijde (kantooruren)
- Koksijde: DUNECLUZE, woonzorgcentrum, Ter Duinenlaan 35, Koksijde (kantooruren)
- Oostduinkerke: Wave Health Club, fitnesscentrum, Hazebeekstraat 13, Oostduinkerke
- De Panne: GO! Technisch atheneum, Sint-Elisabethlaan 4, De Panne (schooluren)
- Nieuwpoort: Vredegerrecht, inkomhal, Langestraat 89, Nieuwpoort (8 - 12u)
- Diksmuide: Marleen Meirlevede en Rudy Haest, Wijnendalestraat 78, 8600 Beerst (Diksmuide) - Tel 0497 50 34 08

Alles over de dopjesactie op de website van VRIENDEN DER BLINDEN (<http://vriendenderblinden.be/steun-ons/dopjesactie/>)

We zoeken nog nieuwe inzamelpunten. Geïnteresseerd? Contacteer ons via e-mail info@vriendenderblinden.be of via telefoon 058 53 33 00

Leven als lijfmotief: poëziewedstrijd van het Levenshuis

Wat gaat er om in mensen, van de eerste tot de laatste schreeuw? Wat betekent zelfbeschikking? Wat is leven met hart en ziel, met lijf en leden? Laat je inspireren, kruip in je pen en neem deel aan de poëziewedstrijd van het Levenshuis.

Hoe deelnemen?

Stuur vóór 30 november 2014 maximaal 2 gedichten onder een pseudoniem als bijlage op naar lijfmotief@gmail.com. Vermeld in het mailbericht deze gegevens: pseudoniem + echte naam + leeftijd + adres + e-mailadres + telefoonnummer. Het wedstrijdreglement met alle info en richtlijnen vind je op de website van het Levenshuis www.levenshuis.be en kan je op aanvraag bekomen via lijfmotief@gmail.com.

De jury selecteert uit de ingezonden gedichten de beste. Samen vormen ze de basis voor een artistieke dichtbundel. De laureaten op de 1^e, 2^e en 3^e plaats ontvangen een geldprijs. 10 genomineerden ontvangen hun gedicht op afficheformaat en als postkaart.

De bekendmaking van de winnaars met de prijsuitreiking vindt plaats op vrijdag 24 april 2015 in het Provinciaal Hof te Brugge.

Het LevensEinde InformatieForum (LEIF) West-Vlaanderen en het Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding (CGSO) Brugge vormen samen het Levenshuis. Zij organiseren deze wedstrijd i.s.m. Curieus West-Vlaanderen, het Poëziecentrum en het huisvandeMens.

De kijk van... Jean-Marie

Pff...veel meeval met de thema's heb ik niet. Hoe begin je nu aan een column over relaties als je een echte diehard vrijgezel bent? Dan maar doen waar ik na al die jaren veel ervaring in heb: mijn plan trekken.

Laat daar geen enkele twijfel over bestaan, ik heb helemaal niets tegen relaties. Maar er is daar gewoon geen tijd voor over. Heel eerlijk moet ik ook een beetje toegeven daar niet echt tijd voor te willen vrijmaken. Na mijn dagtaak ben ik zowel sociaal als politiek actief. Daar kruipt naast vele uren, ook (te) veel energie in. Daarnaast heb ik ook de zorg voor mijn pleegzoon op mij genomen. Vanaf zijn vijfde levensdag is hij bij mij. Hij heeft net zijn twintigste verjaardag gevierd, dus wat onze plan trekken betreft zitten we beiden echt gebeiteld.

In feite is dat ook een soort relatie, of niet soms? Zo iemand van boreling tot volwassen kerel zien opgroeien. Als ik het parcours nog eens overloop dat we met zijn beidjes tot nu toe hebben afgelegd, wel dan mag ik tevreden zijn. Enfin, toch als ik de commentaren hoor, want de moederrol is niet echt aan mij besteed. Alhoewel, wassen, plassen, koken. Dat gaat me wel af en om de hoekjes te controleren is er altijd wel een vrouwelijk oog in de buurt dat dit zeer nauwgezet in de gaten houdt. De commentaar neem ik er dan maar bij.

Op school was hij geen primus maar hij had wel steeds zijn zaakjes voor elkaar. Nu heeft hij een job die hij zeer graag doet. En een computerspecialist in huis is altijd makkelijk voor iemand van mijn leeftijd. Net als mezelf, verdraagt hij ook geen onrecht. Op school al niet. Het altijd opnemen voor de underdog. Op stage in zijn laatste jaar had hij zelfs een openlijk dispuut met een chef. Maar toch geslaagd met vlag en wimpel. Respect en verdraagzaamheid, het staat boven onze voorkeur gebeiteld.

Net die laatste twee waarden verliezen steeds meer veld. Ook steeds meer krijg ik het beangstigende gevoel dat we waarschijnlijk te politiek correct zijn geweest. De relaties

Misschien toch eens nadenken of al die zwijgende meerderheden niet rond tafel kunnen worden gebracht, om te overleggen hoe we die onderling zo mank lopende relaties effectief kunnen aanpakken. Als het daarna even kan, mogen de afspraken gerust in daden worden omgezet.

onderling tussen de verschillende culturen worden er niet echt beter op. Dat is echt een eufemisme. Natuurlijk gaat er ook veel goed, alleen zoiets haalt nooit de pers. Maar hoe je het nu ook bekijkt, dat wat de berichtgeving wel haalt, kan niet. Jonge meisjes die niet eens meer rustig langs straat kunnen lopen zonder de ergste schuttingtaal te horen of - nog erger - fysiek geïntimideerd worden. Na een avondje stappen loop je in sommige buurten best niet alleen rond. De kans dat je gemolesteerd wordt, stijgt met de dag. Hoe zit het dan met de onderlinge relatie tussen die jongeren en hun ouders. Hebben zij niet diezelfde waarden van respect en verdraagzaamheid meegekregen? Vaak

wordt dan in de richting gekeken van de grote stille meerderheid. Wanneer roert die zich - eindelijk - eens? Een terechte vraag, volgens mij. Maar zijn bij ons de luidste brulberen ook niet diegenen naar wie het meest geluisterd wordt? Of ze nu gelijk hebben of niet. Veel lessen hebben we dus niet te geven. Misschien toch eens nadenken of al die zwijgende meerderheden niet rond tafel kunnen worden gebracht om te overleggen hoe we die onderling zo mank lopende relaties effectief kunnen aanpakken. Als het daarna even kan, mogen de afspraken gerust in daden worden omgezet.

Elk type van relatie is geven en nemen. Tussen mensen, generaties, gemeenschappen, rassen onderling. In mijn vrije tijd kom ik veel in aanraking met verschillende nationaliteiten. Voor velen onder hen ben ik het eerste aanspreekpunt. Vragen worden beantwoord, waar nodig geholpen. Hoe graag ik het ook zou willen - en ik heb het al een paar keer gevraagd - hun relatie iets intenser laten worden en zich mee engageren, lukt (voorlopig) niet. Ook hier zal de eerste dominosteen de andere doen vallen. Maar die eerste steen, het wordt nog een kwestie van hard werken om het volle vertrouwen te krijgen, maar dat moet ook wederzijds zijn en zoals in iedere relatie...veel geduld.

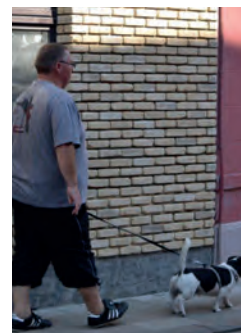

Foto: Els Deneir

Zij en zij en hij en hij

Als het thema van dit nummer relaties is, kunnen we ook niet anders dan eens kijken hoe er in de holebi gemeenschap tegen relaties wordt aangekeken. Volgen die ook dezelfde weg als heterokoppels? Of zijn er toch verschillen? We staken ons licht op bij twee koppels...

Eva en Stefanie zijn pas een goed jaar samen. Beiden hebben elkaar leren kennen via hun hobby. Samen voetballen ze bij dezelfde club. De klik volgde ook al snel naast het veld. Beiden zijn nog prille twintigers en wonen pas een paar maanden samen.

Eva: "Je hoort soms wel eens dat er altijd wel een man-vrouw onderscheid is. Wel, bij ons is dat zeker niet zo. We overleggen heel veel en de taken zijn netjes verdeeld. Ik voelde meteen dat deze relatie juist zat. Samenwonen was de volgende logische stap."

Stefanie: "Eva is wel mondiger dan ik. Gaat veel sneller reageren op zaken, terwijl ik meer het stillere type ben. Maar als we alleen zijn, is mijn inbreng zeker gelijk! (glimlach)"

Voor Eva is het uit de kast komen gewoontjes verlopen. Bij Stefanie lag dat wat moeilijker. Tot op vandaag heeft haar moeder het er soms nog moeilijk mee. Niet dat ze de relatie tussen haar dochter en toekomstige schoondochter geen succes wenst. Integendeel, het jonge koppel woont in bij de ouders van Stefanie.

Gevraagd hoe de omgeving met een lesbisch koppel omgaat, zijn ook hier beiden eensgezind.

Stefanie: "Ach, we hebben in feite nog geen negatieve reacties gekregen. De meeste mensen uit onze vriendenkring zijn natuurlijk jongeren. Dat zal wel iets schelen."

Eva: "We letten zelf ook een beetje op als we over straat lopen. Maar zeg zelf om het even welke geaardheid je hebt, elkaar lopen aflikken doe je niet op straat. Een beetje fatsoen en respect mag wel."

Beiden zijn het volmondig eens dat de buitenwereld stilaan gewoon raakt om koppels van hetzelfde geslacht over straat te zien lopen.

Aan de andere kant van de provincie kregen we bij Yannick en Dries een bijna gelijklopend verhaal te horen. Ook hier weer een bijzonder warm welkom. Al acht jaar vormen ze een hecht koppel en vorig jaar werd dit in een huwelijk vastgelegd. Ze weerleggen meteen ook de perceptie dat relaties tussen holebi-koppels sneller stuk lopen.

Dries: "Natuurlijk hebben we ook wel eens onze meningsverschillen en wordt er al eens stevig gediscussieerd, maar dat blijft toch nooit erg lang hangen. En omdat er geen kinderen zijn, heb ik het gevoel dat we meer tijd in onze relatie kunnen steken. Als er kinderen zijn in een relatie, komen die meestal op de eerste plaats."

Yannick: "Als ik rond mij kijk stel ik inderdaad vast dat wij een zeer stabiele relatie hebben. De onmiddellijke omgeving heeft ons ook altijd gesteund. Het uit de kast komen was - zoals bij de meesten vermoed ik - even moeilijk maar daarna hebben we nooit enige vorm van weerstand gevoeld."

Dries: "We wonen natuurlijk in een stad waar er het nodige respect is voor ons. Ik kan me voorstellen dat dit niet overal hetzelfde is. Jammer natuurlijk, maar laat ons stellen dat er een groeiend gevoel heerst dat mensen van hetzelfde geslacht verliefd op elkaar kunnen worden en een gezin vormen."

Dit zijn maar een paar (veel te) korte fragmenten uit een gesprek met beide koppels dat veel langer (uit)liep. Wat wel opviel, alle vier zijn een evenwaardig deel in het gezin. Hier is geen sprake van al die vooroordelen en platte clichés. Beide stellen zijn gewoon goed op elkaar 'ingespeeld'. Of zoals Dries het stelde: "We zijn een gezin zoals een ander."

*Jean-Marie Vanhaelewijn
administratief medewerker huisvandeMens Diksmuide*

Jongeren en seksualiteit

Ilse Rotsaert werkt in het huisvandeMens Brugge als vrijzinnig humanistisch consulent en is ook verbonden aan het CGSO (Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding). Zij is één van de auteurs van het boek '100 kindervragen over Liefde en Seks'. Een boek dat er kwam naar aanleiding van vragen die kinderen stelden tijdens georganiseerde themadagen of voorlichtingsmomenten in de klas. Zij neemt het thema jongeren en seksualiteit onder de loop.

Seksualiteit vormt een centraal aspect van het mens-zijn, doorheen de levensloop. Het is een essentieel onderdeel van iemands persoonlijkheid en bovendien is seksualiteit steeds aanwezig, zowel in de directe als in de verdere omgeving.

Dit leest misschien alsof wij mensen en ook onze samenleving van lieverlede 'doordrenkt' zijn van het thema, en misschien lijkt het soms zo, maar het moet wel anders worden begrepen.

Onmiskenbaar is seksualiteit véélmovend. Het gaat over relaties, rollen, waarden, attitudes, overtuigingen, gedachten, verlangens, gevoelens, verwachtingen, intimiteit, seks, gender-identiteit, seksuele oriëntatie, en noem maar op. Dit alles samen maakt het persoonlijk proces uit van ieder individu. Bovendien is seksualiteit geen statisch begrip. Het is een continu proces omdat wij voortdurend veranderen doorheen de tijd. Onze relaties, gevoelens en overtuigingen veranderen mee.

Seksualiteit is dus een uitgestrekt ontwikkelingsgebied, en vaak impliceert het dan ook een zoek- en ontdekkings-tocht. Niet in het minst ... voor de aanstormende jongeren in hun race naar groeiende zelfstandigheid.

Seksuele nieuwsgierigheid hoort bij de gezonde ontwikkeling van jongeren. Het is juist vanuit die ingeboren, onbevengene nieuwsgierigheid dat seksuele identiteit beetje bij beetje duidelijker vorm kan krijgen. Toch wordt dit niet door iedereen zomaar beaamd, laat staan dat er altijd voldoende ruimte toe wordt gecreëerd.

Zo wordt in het Verenigd Koninkrijk sinds eind vorig jaar automatisch een pornofilter op alle nieuwe computers geïnstalleerd. Wie toch naar prikkelende filmpjes wenst te kijken, moet zich bij de internetprovider aanmelden om eerst van de filter verlost te raken. Wie al een computer had, wordt expliciet gevraagd een keuze aan te geven: voor of tegen porno op de pc thuis. Door dit actieve ingrijpen, pogen de Conservatieven de onwetendheid van de Britse jeugd langer te behouden en hun 'onschuld' te vrijwaren.

Nochtans toont onderzoek aan dat jongeren zich nu niet vaker dan vroeger blindstaren op bloot. Enkel is er een - logische - verschuiving waar te nemen, van films en magazi-

nes in vroeger tijden, naar laptop en smartphone vandaag.

Maar laten we even loskomen van de feitelijkheden.

De prangende vraag blijft immers: is het kijken naar porno een goede manier om meer te weten te komen over seksualiteit én kan het kwaad wanneer een jongere frequent zulke sites bezoekt?

We starten vanuit het onbetwistbare gegeven dat jongeren, zowel vroeger als nu, prima in staat zijn zich te ontwikkelen tot volwassenen die seksualiteit zinvol integreren in hun leven. Dit vergt echter **aandacht** voor hun ontwikkeling alsook **steun** bij de keuzes die zij maken. We kunnen jongeren helpen zich te ontplooien tot mensen die relaties en seksualiteit uitbouwen op basis van een aantal onmisbare ingrediënten zoals gelijkwaardigheid, zelfbeschikking, respect en verantwoordelijkheid. Wie én hoe kunnen we op een gewenste, redelijke en vertrouwensvolle manier aanwezig zijn, in dit wezenlijke deelgebied van de opvoeding?

Bij de vraag *wie* er kan instaan of betrokken worden bij het seksuele groeiproces van de jongere, bestaan er tal van mogelijke vertrouwensfiguren en informatiebronnen. Het zal hiermee duidelijk worden dat een pornofilmpje die geïnteresseerde jongere niet zal ‘verknippen’.

De gemiddelde 12-jarige stelt veel geloof en vertrouwen in de ouders. Het is daarom de uitgelezen kans, als ouder, om tijdens de basisschoolleeftijd reeds openheid rond seksualiteit te creëren. Wees je er bovendien van bewust dat seksuele sturing vaak zit in de ‘kleine dingen’: jouw reactie wanneer je een homokoppel ziet zoenen of jouw

opmerkingen op kledingkeuze (“Kijk die vrouw eens, met zo’n korte rok!”).

Bij 14-jarigen genieten de leeftijdsgenoten vaak het meest vertrouwen wat betreft ‘kennisoverdracht’. Na leeftijdsgenoten als informatiebron, volgt bij 14-jarigen de media. Hier is het dan ook van belang dat jongeren betrouwbare bronnen leren kennen en raadplegen, waar zij correcte informatie kunnen halen. Denken we hierbij aan sites als www.seksualiteit.be of www.allesoverseks.be. Goede info biedt namelijk een veel grotere garantie op veilige seks!

Hoewel jongeren niet (meer) met al hun vragen bij ma of pa aankloppen, blijkt een positief contact met de ouders sowieso waardevol te zijn. Onderzoek wees uit dat meisjes die een goede band hebben met hun vader, gemiddeld twee jaar later een eerste seksueel contact hebben, dan meisjes die een mindere band hebben met vader, of bij wie de vader totaal uit beeld is.

De school draagt hoe dan ook een uitgesproken verantwoordelijkheid in het opnemen van een ondersteunende rol met betrekking tot seksualiteit. Hierbij denken we onder meer aan de lessen RSV (Relationele en Seksuele Vorming). Door het geven van info en het brengen van positieve waarden, worden jongeren geleidelijk versterkt. Jongeren willen inhoudelijk ‘bredere’ RSV. Dit vormingsconcept moet dus niet te technisch/biologisch worden, want dit laatste komt reeds aan bod tijdens de biologieles. Juist de emotionele, communicatieve en relationele aspecten mogen een voorname plaats krijgen binnen deze vorming! Recent onderzoek onderschrijft overigens het belang van deze doelstelling. Daarom wordt er interactief gewerkt tijdens deze vormingsmomenten. Want leeftijdsgenoten doen er toe, om te leren praten met mekaar over seks bijvoorbeeld, of om te ontdekken hoe verschillend mensen denken, en hoe je dan misschien wel een middenweg moet trachten te vinden, en hoe moeilijk dit soms wel is! Waardendiscussies zijn constructief, een andere mening hebben is oké. Begeleiders van RSV kijken best door een zo breed mogelijke bril, zijn kritisch, bieden een kader, maar treden vooral niet normerend op. Tijdens het communicatieve luik van zo’n vorming, leren jongeren hun identiteit kennen en uitdrukken. Ze (leren) tonen wie ze zijn. Daarnaast zal specifieke RSV-vorming op school ook risico’s (zoals ongewenste zwangerschap of SOA’s) onder de aandacht brengen.

De finale doelstelling van RSV is dat jongeren zich goed en gelukkig voelen bij de relationele stappen die zij zetten, de keuzes die zij maken, en dat zij seksueel gezond (bezig) zijn en blijven.

Ilse Rotsaert
vrijzinnig humanistisch consulente

Seks en intimiteit na je 50ste

DEEL I

Els Messelis schreef het boek 'Mannen willen seks, vrouwen willen intimiteit'. Zij onderzocht welke waarheid er schuilt achter het cliché dat mannen boven de vijftig seks willen, terwijl vrouwen van die leeftijd vooral intimiteit verlangen. In deze Sprokkel vertelt Els Messelis hoe zij tot dit onderzoek kwam en wat de voornaamste resultaten ervan zijn. Op basis van het onderzoek kwamen er een aantal aanbevelingen voor de welzijn- en gezondheidssector, die zet ze hier op een rijtje.

In 1986 rolde ik, als toenmalig net afgestudeerde maatschappelijk werkster, in het thema 'seks en intimiteit op latere leeftijd', enerzijds door mijn werk in het toenmalige CGSO (Centrum Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding) en als freelance vormingswerker bij senioren.

Op een dag werd ik als freelancer gevraagd om een spreekbeurt te geven over het thema 'Veranderende relaties, seks en intimiteit op latere leeftijd' in een cursus Zicht op Pensioen van een Ziekenfonds. De voorganger, met name een priester (?!), ging namelijk zelf met pensioen en wou/kon het thema niet meer langer 'behandelen'. Ik kreeg zijn cursus en vooral de goesting om deze grondig te herwerken. Tijdens mijn eerste sessie mocht ik in een eerste luik spreken over veranderende relaties. In een tweede luik wou ik me verdiepen in seks en intimiteit op latere leeftijd, maar mijn verhaal werd vroegtijdig afgebroken. Er werd mij aangemaand om het thema in een andere richting te duwen. Het woord intimiteit kon nog net door de beugel, het woord seks al helemaal niet. Ik werd bovendien door een aantal mensen uitgejouwd en bespot.

In 2005 had ik het genoeg om aan een aantal 60-plus Amerikaanse vrouwen in hartje Manhattan een workshop rond 'seks en intimiteit bij oudere vrouwen' te geven. Het was een aangename ervaring maar werd toch geconfronteerd met een vreemde sensatie, namelijk: het woord 'masturbatie' mocht niet uitgesproken worden en er moest gretig gezocht worden naar een meer aanvaardbare term... Nog een aanzet om het thema verder uit te diepen.

Tijdens het begeleiden van een intergenerationele vorming (2006) vertoonde ik de film 'Still doing it'. Deze vorming heeft voor mij een lans gebroken. Ik realiseerde me voor de eerste maal ten volle dat het thema seks en intimiteit niet alleen moeilijk ligt bij senioren maar ook bij jongeren.

Het heeft echter tot 2007 geduurd vooraleer ik zelf een onderzoek op poten heb gezet, dit in samenwerking met het Vlaams Expertisecentrum voor seksuele gezondheid, Sensoa. Op 7 februari 2008 verscheen op de website van Sensoa de samenvatting van ons onderzoek naar seksualiteitsbeveling bij 50-plussers in Vlaanderen: "Els Messelis

en Ilse Van de Velde waren benieuwd naar het seksleven en seksualiteitsbeleving van 50-plussers. Aan de hand van een webenquête en een bevraging op de 50Plus Beurs in Antwerpen brachten de onderzoekers het seksleven van de babyboomers in kaart. In totaal weerhielden we 1.037 vragenlijsten. De resultaten waren verrassend en stelden ons in staat om aanbevelingen te formuleren voor de welzijn- en gezondheidssector.”

Ook al is het onderzoek niet meer nieuw, toch lijkt het mij relevant de belangrijkste bevindingen van dit onderzoek even op een rijtje te zetten:

1. De meeste respondenten hebben een partner en wonen er (al dan niet gehuwd) mee samen. Een grote meerderheid van de respondenten heeft een heteroseksuele relatie. 50-plussers vinden seks nog steeds vanzelfsprekend. Eén op tien 50-plussers had het voorbij jaar geen seks, meestal gaat het dan om vrouwen. Hoe ouder men is, hoe minder seks men heeft. 50-plussers putten uit een rijk repertoire van seksuele handelingen. Naakt de borsten strelen of tegen elkaar liggen zijn het meest populair. Hoe ouder men wordt, hoe beperkter het repertoire.

2. De ondervraagden praten af en toe over seks en doen dit vooral met hun partner. Men heeft het dan vooral over de invloed van het lichamelijk ouder worden op hun seksualiteit en over seks met hun partner. Vrouwen hebben het meer over intimiteit. De huisarts komt op de derde plaats als gesprekspartner na vrienden/vriendinnen. 50-plussers met vragen of problemen rond seksualiteit gaan in drie op de vier gevallen actief op zoek naar informatie. Mannen zoeken hun informatie vooral bij hun partner, vrouwen consulteren eerder magazines en boeken. Het internet is vooral populair bij mannen. Iets meer dan één op drie mannen zoekt online informatie, voor vrouwen is dit slechts één op zes. Eén op de tien wacht tot ze zelf informatie krijgen. Hoe ouder de respondenten, hoe minder ze actief op zoek gaan naar informatie. Ze negeren dan in meerdere mate hun vraag.

3. Mannen en vrouwen hebben geen goed zicht op elkaars seksueel functioneren. Er zijn aanwijzingen dat mannen iets meer gericht zijn op geslachtsgemeenschap dan vrouwen. Vrouwen vinden immers in meerdere mate dat er een heleboel bevredigende alternatieven bestaan voor geslachtsgemeenschap. Mannen daarentegen vinden knuffel, kussen en strelen significant minder bevredigend dan geslachtsgemeenschap.

4. Mannen zijn toleranter op seksueel vlak, behalve wat betreft homoseksualiteit en de verantwoordelijkheid bij seksueel overdraagbare aandoeningen. Hoe ouder men is, hoe minder tolerant men ook is en hoe minder men seks als onderdeel van het leven beschouwt.

5. Respondenten met een partner zijn doorgaans tevreden over hun partnerrelatie, ongeacht de leeftijd. Mannen zijn over het algemeen even tevreden over hun relatie als vrouwen, maar vinden wel dat het seksueel beter kan. Mannen in onze steekproef zouden liever meer vrijen dan vrouwen. Aan de andere kant geven vrouwen eerder aan dat ze wel eens met hun partner vrijen wanneer ze daar eigenlijk geen zin in hebben.

Op basis van het onderzoek kwamen we ook tot 3 aanbevelingen voor de welzijns- en gezondheidssector:

1. Misvattingen aanpakken

Voor het gros van de 50-plussers die de vragenlijst hebben ingevuld is seks iets vanzelfsprekends. De meerderheid heeft nog seks en is tevreden met de seksuele relatie die ze hebben. Toch zat er in ons onderzoek ook een groep respondenten, met veel 70-plussers, die het immoreel vindt dat ouderen nog seks hebben en die vindt dat seks iets voor jonge mensen is

Er zijn dus nog een heel aantal 50-plussers die geen seks hebben, omdat ze vinden dat seks niet hoort. Omdat zo'n mening nefast is voor het seksleven - en dus voor de levenskwaliteit - is het niet overbodig dat, waar nodig, die misvatting gecorrigeerd wordt. Naast de media (tv, magazines, websites ...), kunnen ook artsen en hulpverleners allerlei daarin een rol spelen door consequent te reageren op dit soort meningen. Ook als die door niet-senioren geventileerd worden.

Daarbij dient men wel op te letten dat men de senioren niet de boodschap geeft dat het abnormaal is dat ze geen seks meer hebben. Het is immers perfect normaal - en aanvaardbaar - dat men op oudere leeftijd geen (zin in) seks meer heeft. Verschillende factoren zijn daarop van invloed. Daarom dient bij senioren ook steeds het belang van intimiteit - in al haar vormen - onderstreept te worden.

2. Informeren over seksualiteit op oudere leeftijd

Het onderzoek toont aan dat 50-plussers wel degelijk nood hebben aan informatie over seksualiteit. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de kennis over de seksualiteitsbeleving van het andere geslacht beter kon. Maar dat blijkt evengoed uit het feit dat veel respondenten op zoek gingen naar informatie over seksualiteit en er regelmatig over praten.

Op die nood dient ingespeeld te worden. Senioren die met vragen of problemen zitten op het vlak van seksualiteit, horen daar ergens mee terecht te kunnen. En horen, op het moment dat ze erom vragen, correct geïnformeerd en goed geholpen te worden. Dit kan met vormingen, folders, brochures en websites voor senioren, maar ook artsen en

hulpverleners horen hierop voorbereid te zijn. Temeer omdat zij informatie op maat aan kunnen bieden.

3. Drempel naar de professionele hulpverlening verlagen

Uit het onderzoek bleek jammer genoeg ook dat artsen, gynaecologen, psychologen en seksuologen nog onvoldoende in vertrouwen genomen worden door senioren als het over seksualiteit gaat. De drempel om met vragen of problemen naar professionele hulpverleners te stappen is blijkbaar nog te groot voor die groep. Die moet dus naar omlaag.

Nu kunnen campagnes senioren wel motiveren om ook 's naar een arts of een andere hulpverlener te stappen met hun problemen en vragen, maar het is misschien efficiënter als artsen en hulpverleners zélf geregeld eens hun ouder cliënteel aanspreken over hun seksueel welzijn. In plaats van te wachten tot de cliënt zelf de eerste stap zet.

Dit was dé trigger om ermee verder te gaan en onder meer het boek 'mannen willen seks, vrouwen willen intimiteit' uit te brengen.

Els Messelis

Els Messelis is gerontoloog en maatschappelijk werker. Ze is als opleidingscoördinator seniorenconsulentenvorming verbonden aan de Hogere Leergangen voor Fiscale en Sociale Wetenschappen van de HUB te Brussel. Zij geeft ook vormingen aangaande diverse thema's, zoals: voorbereiding pensioen, oudermis(be)handeling, de sandwichgeneratie, de kunst van het ouder worden, relaties en seksualiteit op oudere leeftijd, het ouderwordend brein, ...

Zij is redactielid van het Nederlandse tijdschrift Geron, lid van de commissie ouderenbeleidsparticipatie Vlaamse Ouderenraad, lid van de Belgische Vereniging voor Gerontologie en Geriatrie, lid van de BelRai werkgroep van de BVGG. Zij heeft tal van artikels en boeken geschreven rond ouderen.

In de volgende Sprokkel zal Els Messelis deel II behandelen van het thema seks en intimiteit na je 50ste. Daarin zal zij de door haar ontwikkelde seks- en intimiteitskoffer uit de doeken doen en zal zij informatie geven over de twee onderzoeken waar zij momenteel rond werkt. Het eerste onderzoek betreft medewerking aan het psychometrisch onderzoek inzake 'De Geriatrische Seksualiteits Index' (ism Prof. M. Kazer, V.S.). Het tweede onderzoek betreft een onderzoek naar 'de holistische kijk op seksualiteit en intimiteit op latere leeftijd', een bevraging bij multidisciplinaire teams van woonzorgcentra.

Jong & vrijzinnig

De cursus niet-confessionele zedenleer

Van zodra een kind naar de lagere school gaat in het officieel onderwijs krijgen de ouders een keuzeformulier mee naar huis om te beslissen welke levensbeschouwing hun kind zal volgen. Deze keuze dient men te maken voor 8 september en kan jaarlijks herzien worden.

Er is keuze tussen 7 verschillende, erkende levensbeschouwingen waaronder 'niet-confessionele zedenleer'. De 6 andere levensbeschouwingen omvatten een confessionele zedenleer: toevertrouwd aan een religie. 'Niet confessioneel' betekent dus dat deze moraal of 'zedenleer' niet toevertrouwd is aan of gebaseerd is op een religie of een bepaald geloof.

Het begrip **moraal** (of **zeden**) geeft de handelingen en gedragingen aan die in een maatschappelijke context als correct en wenselijk worden gezien. Het **filosofisch vakgebied** van de **ethiek** richt zich op de vraag 'wat is een goede moraal?'.

Een universele moraal wil altijd en overal gelden. Iets is immoreel als het ingaat tegen de wetten van de ethiek. Iets is amoreel als het niets met goed of kwaad te maken heeft.

De doelstellingen die men in de lessen zedenleer nastreeft zijn vooral procesdoelen, dat wil zeggen dat men gedurende 12 jaar onderwijs een algemene vorming en ontwikkeling beoogt, samengevat gaat het over:

- Vrij en zelfstandig leren denken en handelen om te komen tot een zo groot mogelijke autonomie in het leven
- Moreel leren denken, wat inhoudt dat de leerlingen leren in te gaan tegen onverschilligheid, dat ze betrokkenheid leren ontwikkelen
- De waarde leren inzien van het humaniseren van de samenleving om zo een humane wereld te helpen opbouwen
- Verantwoordelijkheid leren tegenover huidige en toekomstige generaties
- Oefenen van zingeving

Die morele ontwikkeling en vorming omvat het ontdekken en erkennen van waarden, de ontwikkeling van attitudes en vaardigheden en de ontwikkeling van een autonoom opgebouwd zelfbeeld.

De inhoud van de lessen wordt uiteraard afgestemd op deze procesdoelen en de uitwerking van de lessen wordt telkens aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zo gaat het er in de lagere school heel speels en vooral 'ontdekkend' aan toe, de leerkracht streeft naar een goede afwisseling in werkvormen, zoekt thema's die zo goed mogelijk aansluiten bij de leef-, denk- en ervaringswereld van het kind. Eenzelfde thema zal in de verschillende leergroepen qua inhoud en aanpak dus grondig verschillen.

Meer informatie over de volledige inhoud van de leerplannen vindt men op de website: www.ribz.be

Niet-confessionele zedenleer is geen ideologie, is niet verbonden aan een godsbeeld en is dus niet gebaseerd op een aantal denkbeelden die men moet geloven en aannemen, de zogenaamde dogma's.

Zedenleer verschaft een vrijzinnige, humanistische visie op de wereld gebaseerd op de universele mensenrechten. Het is de bedoeling dat men de kinderen kritisch leert nadenken, door ze goed te informeren maar ook door ze te leren situaties of feiten vanuit verschillende standpunten te bekijken. Op termijn bouwt men zo een levensvisie op.

Zedenleer is in de eerste plaats een open vak waarin alle onderwerpen bespreekbaar zijn. In de lagere school wordt

veel aandacht besteed aan de socio-emotionele ontwikkeling, het welbevinden, zelfrespect en respect voor anderen, de natuur, de wereld, de kinderrechten/mensenrechten en het opbouwen van universele waarden.

De zedenleerklas is vooral een ruimte waarin men samen leert discussiëren, leert het woord te voeren, leert luisteren en waarderen. Aan de hand van speelse technieken leren de kinderen zich beter te uiten, hun gevoelens te verwoorden en hun creativiteit te ontwikkelen.

De leerkracht NCZ streeft naar geborgenheid in de klas. Hij of zij dringt geen persoonlijke waarden of denkbeelden op maar probeert de kinderen te begeleiden in hun groeiprocessen. Het kind leert zijn eigen waarden vormen in alle vrijheid van denken maar met verantwoordelijkheidsbesef en met respect voor de medemens.

Dit alles samen maakt dat het één van de boeiendste, mooiste, fijnste, meest gevarieerde maar soms misschien ook het moeilijkste vak is dat men kan geven in het officieel onderwijs.

Inge Vrijdags
inspecteur-adviseur Basisonderwijs

Het geheim van de liefde

Leo Bormans bestudeerde 2 jaar lang het wetenschappelijk onderzoek over de liefde. Hij verzamelde de grootste denkers: 100 onderzoekers uit 50 landen vatten in 1000 woorden samen wat we weten over de liefde. Het resultaat is een caleidoscopisch boek vol wijsheid en inzicht in het systeem en het mysterie van de liefde.

De voormalige hoofdredacteur van het onderwijsblad Klasse, Leo Bormans, werd wereldbekend met zijn boek 'The World Book of Happiness' dat door Europees voorzitter Herman Van Rompuy als nieuwjaarscadeau werd geschonken aan een aantal wereldleiders met de vraag 'geluk en levenskwaliteit' ook op de politieke agenda te plaatsen. Ondertussen is het boek in vele talen vertaald, kent een groot succes, maar of het politiek iets heeft uitgehaald is maar de vraag. Thans is Leo Bormans aan zijn boek 'The World of Love' toe, dat op dezelfde leest is geschoeid als zijn eerste internationale publicatie. 'Het geheim van de liefde', zoals de Nederlandse titel luidt, is het resultaat van een wetenschappelijk onderzoek naar 'het hart van de mens', zo stelt de auteur en hoofdredacteur.

Na zijn internationaal onderzoek bracht Leo Bormans bijdragen van sociologen, psychologen, antropologen, neurowetenschappers, therapeuten en seksuologen en zelfs economen van over de gehele wereld samen in dit opmerkelijk boek.

Ingaan op de afzonderlijke bijdragen is een onbegonnen werk. Elke bijdrage staat op zichzelf en laat zich makkelijk lezen. Geen ingewikkelde terminologie of overdreven complicaties; een boek, dat zoals de liefde iedereen aanbelangt, ook toegankelijk is voor iedereen.

Niets blijft onbesproken. Een greep uit de thema's:

- Hartstochtelijke liefde voor altijd ?
- Het liefdeslab (het ontrafelen van het mysterie van de liefde aan de hand van biologische mechanismen)
- Gelukkige singles (de liefde van je leven eerder een 'wat' dan een 'wie')
- Een zoektocht naar de volmaakte liefde
- Compassionate love of naastenliefde
- Liefde bekeken vanuit darwinistisch perspectief
- Het Oosters perspectief: liefde is de hoogste vorm van geluk
- Vrije keuze ? Minder vrij en minder rationeel dan we onszelf wijsmaken
- De neurowetenschap van de liefde
- Verliefdheid en liefde
- Van liefdesprincipe naar kredietprincipe en ... egoïsmeprincipe
- De ontmoeting van de Ander (Levinas)

Marc Mortier
voorzitter UPV Westkust

Leo Bormans
Het geheim van de liefde
Lannoo
013 - 360 pagina's
ISBN 978 94 014 1775 4

Samenvatting

Als we het woord 'liefde' zouden schrappen, zouden we 90 procent van de boeken, films, tijdschriften en liedjes vaarwel kunnen zeggen. Niettemin valt er een dodelijke stilte als je mensen vraagt iets waardevols, fundamenteels en wezenlijks over de liefde te zeggen.

100 onderzoekers uit 50 landen spreken in het boek over hechting, passie en betrokkenheid, over jaloezie en misbruik, van Darwin tot sciencefiction, van verborgen geheimen tot open seks. Ze verklaren het systeem en ontsluiten het mysterie. Ze hebben het over ouderliefde, dieren, huwelijk en scheiding, tienerliefde en zorg voor de ouderen onder ons. De wereld van de liefde zit vol verwondering en verrassing, pijn en tranen, hoop en wanhoop.

Ontmoet jezelf en je geliefden in de spiegel en het venster van dit boek.

Gedachten zijn vrij

Het recht om homo te zijn

Op 17 mei was het de Internationale Dag tegen Homofobie en Transfobie. Voor veel mensen is homoseksualiteit geen issue meer, maar weet dat de Wereldgezondheidsorganisatie deze seksuele geaardheid pas in 1990 geschrapt heeft van de lijst van geestesziektes. De mogelijkheid voor mensen om te huwen met iemand van hetzelfde geslacht werd pas voor het eerst ingevoerd in Nederland in 2001, gevolgd door België in 2003. Momenteel zijn er een zestien landen en een reeks staten in de VS en Mexico waar het homohuwelijk wettelijk is voorzien. Het wijst op een toenemende acceptatie van homoseksualiteit in de westerse samenlevingen. Is een dergelijke Internationale Dag dan nog wel nodig? Zeker. Want ondanks de vooruitgang die hier en daar geboekt wordt, zien we ook een steeds hardnekkiger beweging van intolerante wereldlijke en geestelijke leiders. Nogal wat politici keren zich, doorgaans onder druk van religieuze groepen, tegen homo's en nemen opnieuw strengere wetten aan.

Neem Rusland. De voormalige president Boris Jeltsin schafte in 1993 de bestraffing van homoseksualiteit af. De Russische president Poetin liet op 26 juni 2013 een wet goedkeuren die 'propaganda van niet-traditionele relaties' verbiedt. Via de (sociale) media horen we steeds meer berichten over gewelddaden tegen homo's in Rusland waarbij de politie niet optreedt. In de VS verwerpen de meeste Republieken homoseksualiteit op basis van Bijbelse teksten. Nog erger is het gesteld in Oeganda waar president Museveni, onder impuls van religieuze groepen, een wet uitgevaardigde waardoor homo's bestraft kunnen worden tot levenslange opsluiting. Er worden ook regelmatig foto's van homoseksuelen afgedrukt in kranten wat soms leidt tot gewelddaden. In islamitische landen waar de sharia de basis voor het recht vormt, wordt sodomie bestraft met de dood.

Maar ook in onze contreien bestaat er nog heel wat homofobie. Vorige maand presenteerde de Universiteit Antwerpen nog een studie waaruit bleek dat ook Vlamingen

nog heel wat vooroordelen hebben ten aanzien van homoseksuelen. Regelmatig vernemen we via de media dat homo's geslagen worden. De voorbije maanden gebeurde dat in Gent, Leuven, Brussel, Anderlecht en Boom. In Luik werd in 2012 een homo doodgeslagen met een hamer. Ook op de internetsites van dag- en weekbladen en op sociale netwerken worden nog heel vaak homofobe uitspraken gedaan. Hetzelfde trouwens tegen transseksuelen zoals nadat de Oostenrijkse Conchita Wurst, de vrouw met een baard, het Eurosongfestival had gewonnen.

De Internationale Dag tegen Homofobie en Transfobie is een goed moment om opnieuw de essentiële mensenrechten, zoals vermeld in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens te lezen. Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren, aldus artikel 1. En een ieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status, staat in artikel 2. Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon, bepaalt artikel 3.

Homofobie moet ten allen tijde bestreden worden. Niemand mag gedwongen worden om zijn seksuele geaardheid te moeten verzwijgen of af te leggen. Het is aan ons politici en burgers om elke vorm van homofobie aan te klagen als een daad van vernedering en onmenselijkheid.

Mathias De Clercq

Bron: Liberales Nieuwsbrief 417 - 16 mei 2014

**reageren op discussieteksten of visieteksten mag altijd via diksmuide@deMens.nu - zo mogelijk komen we terug op het thema in een volgende editie en nemen we je reactie op.*

Fakkeldag aan zee

een organisatie van de
vrijzinnig humanistische gemeenschap Westhoek Noord

ZONDAG 21 SEPTEMBER

De Witte Burg Oostduinkerke vanaf 8u30 tot 18u

INTERACTIEVE LEZINGEN

ACTIVITEITEN

Strand- en duinenwandeling, bezoek aan het visserijmuseum en demo opleiding blindengeleidehonden

VRIJZINNIGE INFOMARKT

KINDEREN- EN JONGERENANIMATIE

Spelactiviteiten verzorgd door Humanistische Jongeren (Hujo),
grime en ballonplooiën i.s.m. Liberale Mutualiteit en springkasteel i.s.m. Joetz

ONTBIJT AAN 7 EURO PP EN BBQ AAN 12 EURO PP

VOLKSSPELEN

Voor het ontbijt, de BBQ, de geleide duinenwandeling en het bezoek visserijmuseum
is inschrijven noodzakelijk. Via info@fakkeldagaanzee.be

Alle info en het volledige programma vind je op www.fakkeldagaanzee.be

Fascinerend
Koksijde
Oostduinkerke

Vrijzinnig humanistische huwelijksplechtigheden

Hoe komt het dat je valt voor die ene persoon? Waarom klikt het met die ene zo snel en niet met die honderden of duizenden anderen die je in je leven tegen komt? Het is een vraag die de mensheid al enige tijd bezig houdt. Sommige onderzoekers verwijzen naar iets chemisch of iets hormonaal, andere noemen het simpelweg 'het lot' en onlangs las ik in de krant dat het genetisch materiaal van twee geliefden opvallend goed op elkaar lijkt. Al kunnen we dan misschien niet helemaal de vinger leggen op de exacte reden, we kunnen niet omheen het feit dat het gebeurt. En aangezien dat gegeven op zich zo uniek is en zo eigen aan die twee mensen, ziet men graag het eigen huwelijk als de verlenging van dat unieke. Het ultieme moment waarop men de liefde voor elkaar uitspreekt in de aanwezigheid van vrienden en familie. Daarvoor kiest men steeds vaker voor een originele vrijzinnig humanistische huwelijksplechtigheid.

Een huwelijk moet een onvergetelijke dag worden. Ook de plechtigheid moet passen bij wie het koppel is. Dikwijls een creatieve handenstand, want elk koppel is anders, elk koppel wil zijn eigenheid terugvinden in de ceremonie. En daar gaan we in het huisvandeMens ver in! Twee jaar terug dobberde ik nog samen met een koppel in een bootje, vorige maand stond ik met een ander koppel in een vliegtuig voor hun plechtigheid. Al hoeft het niet altijd zo groots te zijn natuurlijk. De intimiteit van de eigen tuin, de sfeervol ingerichte ruimte naast de feestzaal of de uitgestrektheid van het strand zijn slechts enkele van de mogelijkheden. Al bepaalt de locatie voor een stuk het karakter en de sfeer van de plechtigheid.

De inhoud wordt afgestemd op het koppel. En natuurlijk mag er al eens gelachen worden! Hun verhaal vormt de rode draad. Soms geven we meer ruimte aan die eerste ontmoeting, soms gaat het over enkele stuntelige situaties die zo eigen zijn aan het begin van de relatie en soms krijgt het huwelijksaanzoek de uitgebreide aandacht. Die huwelijksaanvragen zijn er trouwens in alle maten en vormen; van een lief en bescheiden aanzoek thuis in de zetel, over een volledig uitgestippelde dag met diverse verwenactiviteiten die dan hun einde vinden in een romantische apotheose in één of ander Brugs park, tot de kraanman die zijn gigantische machine inzet om zijn geliefde de vraag te stellen op grote hoogte.

Om dan nog maar te zwijgen over de inbreng van familie en vrienden tijdens de ceremonie. Ik durf te zeggen dat men het zo gek niet kan bedenken, of iemand heeft er aan gedacht... Een scène uit Monty Python, een hilarische opsomming van ex-liefjes, de driehoek van Maslow die voor de gelegenheid wat ruimer geïnterpreteerd werd of de instructies om een sleuteltje terug te vinden in het pittoreske Parijs, om zo hun liefdesslot te kunnen openen. Maar het kan natuurlijk ook heel innig en serieus worden. Menig traan werd gelaten wanneer vader of moeder van de bruid of bruidegom het woord namen om hun kind het allerbeste toe te wensen op hun verdere tocht als man en vrouw. Dit alles begeleid met muziek naar eigen keuze, al dan niet live gespeeld. En opnieuw, ook daarin grote verscheidenheid, want spijtig genoeg kan men vaak niet kiezen op welk nummer men elkaar nu precies ontmoet, of welke plakker nu net die eerste dans wordt... Hier haalt de herinnering het wel eens van de smaak.

Dit alles vormt de aanloop tot de grote ontknoping: het ja-woord! Daarbij horen meestal ringen, al hoeft dat niet per se. Denk ik daarbij aan het koppel dat het graag wilde houden bij een stevige toast op hun liefde. Toch scoort het traditionele symbool van de ringen nog steeds heel goed in onze plechtigheden! Weet je, het heeft ook iets, dat oprechte, intense moment waarop het koppel elkaar belooft er alles aan te zullen doen om elkaar zo graag te blijven zien als ze doen op dat eigenste moment. En al heb je daar niet noodzakelijk een huwelijk voor nodig, ik moet toegeven dat het blijft ontroeren. Het is mooi ook om te zien hoe de aanwezigen mee lachen, mee huilen, iedereen deelt mee in de vreugde en het geluk, ondergetekende inbegrepen! Een stralende koppel waar het geluk van afloopt, het werkt aanstekelijk. Het huwelijk dus, de hoogdag van de romantiek, voor ieder koppel met hun eigen passende tint ingevuld. Op zulke momenten kan ik alleen maar beamen hoe fijn deze job is! Proost!

Britt Finaut
vrijzinnig humanistisch consulent

huisvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 01 60 | diksmuide@deMens.nu | www.deMens.nu
Openingsuren: ma-vrij 9u – 16u30

VOC de koepel - HVV/OVM Westhoek

Op zondag in gesprek met...

Klaus Vanhoutte - 16 maart 2014

Het gewicht van verdraagzaamheid in vrijzinnig humanistisch perspectief?

Een 19-tal aanwezigen wachten geboeid op dhr. Klaus Vanhoutte. Op de Kop af om 11u30 steekt hij van wal. Verdraagzaamheid is geen eenvoudig thema. Allen achten we ons verdraagzaam, maar wanneer zijn we dit? Verdraagzaam zijn we wanneer we iets tolereren wat ons niet eigen is. Individueel worden we onverdraag-

zaam wanneer we in een gewoonte gestoord worden. Het is gemakkelijk, volgens dhr. Klaus Vanhoutte om vanop afstand een ideologisch standpunt in te nemen, tot op het moment dat we er zelf mee geconfronteerd worden. Verdraagzaamheid ligt op de keuzegrens van moeten en willen. De context waarin we samenleven met de gemeenschap bepaald deze keuze.

Daarna schakelt de spreker, dhr. Klaus Vanhoutte, over op het ontstaan van het vrijzinnig humanisme. Deze beweging is ontstaan als een anti-organisatie. De huidige maatschappelijke context heeft echter een andere invulling. We moeten, volgens de spreker, toleranter zijn in de invulling van het vrijzinnig humanisme. Verdraagzaamheid kan vergeleken worden met vrijheid. Hoe ver gaat onze vrijheid/verdraagzaamheid? Als individueel vrijzinnig humanist is het onze plicht om de kracht van de verdraagzaamheid levendig te houden.

Het gesprek brengt heel wat discussie los onder de aanwezigen. De spreker wordt enkele keren onderbroken omdat de aanwezigen de discussie wensen te starten. Enkele van de gestelde vragen zijn: Moeten we voorzichtig zijn met het profileren van onze waarden? In welke mate is de financiering van de levensbeschouwing gestoeld op verdraagzaamheid? Genoeg stof voor discussie en een nagesprek bij een glas.

Ylien Strubbe
bestuurslid VOC de koepel-Westhoek

VOC de koepel

VOC de koepel-Westhoek start met een nieuw initiatief waarvoor zij op uw medewerking rekent.

Steun aan Camino

Hiermee trachten we onze medemensen, die het om één of andere reden moeilijk hebben, een steuntje te geven. Wij kozen voor de vereniging Camino. Deze vereniging staat los van elke filosofische overtuiging. De naam Camino komt uit het Spaans en betekent "de weg". Een 'levens'weg die bij veel van onze medemensen niet altijd over rozen loopt. Denk maar aan een huisbrand, echtscheiding, ziekte, werkloosheid...

Camino wil hierbij een rots in de branding zijn en probeert met de meest elementaire basisproducten te helpen (**kleding, schoenen, speelgoed, keukengerei, lakens en dekens, schrijfgerei, luiers...**). Al deze verzamelde spullen ordenen zij in een winkel, waarbij helpende handen altijd welkom zijn. Deze winkel is enkel toegankelijk voor mensen die door een hulpverleningsdienst (bv. OCMW) worden doorgestuurd en dit vanuit de hele Westhoek. Hier kunnen deze mensen voor een symbolische Euro deze kleding of spullen aanschaffen.

Dit initiatief kan ons als vrijzinnigen niet onberoerd laten en we doen dan ook een oproep om Camino hierbij te ondersteunen!

Als u één van bovenvermelde zaken, nog in bruikbare en ongeschonden staat, in de kleerkast of op zolder hebt liggen, kan u deze vanaf nu bij ons afleveren, wij bezorgen ze dan aan Camino.

- Dit kan: Tot eind december 2014 iedere zondag tussen 11u en 12u30 in het praatcafé van VOC de koepel -Westhoek, Veurnelaan 109 te 8670 Koksijde-Sint-Idesbald - 1e verdieping
 - Of bij: Ann en Kris Bastiaensen, Molenwal 40 te 8670 Koksijde-Oostduinkerke
 - Of bij voorkeur rechtstreeks bij: Camino Noordduinen, Helvetiastraat 47 te 8670 Koksijde-dorp
- Openingsuren: dinsdag: 9u - 12u, woensdag: 14u - 17u en elke tweede zaterdag van de maand: 9u - 12u. Op andere dagen mag de kleding voor de deur van het Camino lokaal geplaatst worden (3e verdieping)
- Meer info: 0497 28 06 34

Willemsfonds Koekelare

In één van de vorige nummers hebben we een stukje geschreven over Remi Devisscher, de stichter van Willemsfonds Koekelare en ook jarenlang secretaris en voorzitter.

Een ander belangrijke persoon voor Willemsfonds Koekelare is Michel Vandepoele geweest.

Michel werd geboren te Koekelare op 5 april 1933, bracht er zijn jeugd door en liep er school. Na zijn legerdienst als reserveofficier van de artillerie tekende hij voor een periode bij en werd beroepsofficier. Na een aantal jaren nam hij ontslag en ging werken in Oostende bij Wagon-lits waar hij opklom tot postoverste.

In Willemsfonds Koekelare heeft hij ook een hele loopbaan opgebouwd. In 1957 trad hij toe tot de jeugdkring en werd er een jaar later reeds voorzitter van tot die in 1963 werd opgedoekt. Ondertussen was hij in 1958 ook bestuurslid geworden van de afdeling en werd eind 1972 ondervoorzitter, een functie die hij tot zijn overlijden heeft waargenomen.

Alhoewel hij door zijn werk bij Wagon-lits noodzakelijkerwijze in Oostende moest wonen bleef zijn hart in Koekelare. Op de grond waar eertijds zijn ouderlijk huis had gestaan liet hij een grote chalet bouwen. Tijdens zijn actieve werkperiode was hij daar ieder weekend te vinden en eens gepensioneerd gemiddeld 5 dagen per week.

Hij interesseerde zich aan alles wat er in Koekelare gebeurde op cultureel, sociaal en politiek vlak. Hij was een liberaal in hart en nieren en zette zich in voor de plaatselijke partij.

Ook zijn inzet voor Willemsfonds Koekelare was zeer groot. Door zijn werk als postoverste van Wagon-lits en door zijn talrijke connecties die hij in Oostende had heeft hij ervoor gezorgd dat Willemsfonds Koekelare een aantal onvergetelijke uitstappen naar Oostende heeft kunnen doen. Hij heeft er onder andere voor gezorgd dat in het station van Oostende 2 restauratiewagons van de vroegere lijn naar Wenen en Istanboel op een zijspoor werden gezet en in deze werd door de Willemsfondsen van Koekelare een aperitief en een koude schotel verbruikt. In de namiddag had hij er voor gezorgd dat de groep een boot van de

lijn Oostende-Dover kon bezoeken met een rondleiding verzorgd door de kapitein.

Niet alleen in Oostende had hij nuttige connecties maar ook in Koekelare had hij talrijke vrienden die als sponsor vele WF activiteiten hebben helpen realiseren.

Hij was een opgewekte, humorvolle, vriendelijke man. Maar bovenal was hij een gevoelsmens die met iedereen in goede en kwade dagen meeleefde. Hij was gehuwd met Liliane Neville, eveneens uit Koekelare afkomstig. Hun huwelijk bleef kinderloos maar beiden hielden dolveel van kinderen. Wanneer hun vrienden op bezoek kwamen in hun chalet moesten ze steevast hun kinderen meebrengen. Op hun verjaardag kregen ze dan een cadeautje en met nieuwjaar moesten ze ook gaan nieuwjaren bij Michel en Liliane. De vooruitgang in hun studies werd ook nauwkeurig door hen gevolgd en hun goede resultaten werden ook door hen met vreugde en trots ontvangen.

Voor al die kinderen waren zij 'Nonkel' Michel en 'Tante' Liliane.

Totaal onverwacht overleed Michel op 27/11/2001 in zijn chalet in zijn geliefde Koekelare. Op zijn uitvaart waren zijn talrijke vrienden en hun kinderen aanwezig. Na de crematie werd zijn as uitgestrooid in Koekelare, zodat 'nonkel' Michel terug kwam waar hij ooit was geboren.

André Laveyne
voorzitter WF Koekelare

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne,
Brugse Heirweg 17, 8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Vermeylenfonds

Vermeylenfonds Koksijde-Oostduinkerke Uitnodiging: Wandelen door vrijdenkend Gent van de jaren '60 - '80 zondag 29 juni 2014

De jaren zestig en zeventig waren voor Gent onmiskenbaar boeiende en kleurrijke tijden. Denken we maar aan het herleven van de Gentse Feesten, aan de studentenprotesten, aan de opkomst van het filmfestival, het doorbreken van levensbeschouwelijke taboes... Ontelbaar veel evenementen, locaties en bijzondere personen gaven mee vorm aan de 'pioniersjaren' in de sympathiekste en meest alternatieve Vlaamse stad. De wandeling "Gent '60-'80" is niet enkel gegroeid uit pure nostalgie, maar ook uit de wil om de sfeer en de vrijdenkersgeest uit die tijd weer te geven. Tijdens de wandeling worden feiten en prettige anekdotes afgewisseld en de rondleiding brengt ons voorbij legendarische cafés, cultuurhuizen, woonplaatsen van kunstenaars en schrijvers.

Praktische schikkingen

De verplaatsing gebeurt met de trein | Verzameling om 09u50 aan station Koksijde | Vertrek trein: 10u | Aankomst in Gent: 11u09 | In de voormiddag bezoeken wij de St.-Pietersabdij, in het bijzonder de tentoonstelling "World Press Photo" (fotojournalistiek). | Tussen 12u30 en 13u45 is er gelegenheid om te lunchen. | (Individueel of in groep) | Om 14u start de stadswandeling onder leiding van een plaatselijke gids. De rondleiding duurt 1,5 à 2 u. | Na een verfrissend drankje nemen wij de trein terug om 16u51 | Aankomst in Koksijde: 18u05 | Deelnameprijs: Jonger dan 65 jaar: leden: 16 euro / niet-leden: 21 euro, + 65: leden: 6 euro / niet-leden: 11 euro
In de prijs is inbegrepen: treinreis heen en terug, gids, drankje
Niet inbegrepen: middagmaal (Vrij te kiezen !). Vooraf inschrijven is noodzakelijk! Dit kan door storting van het verschuldigde bedrag op rekening
BE 10 0012 0731 0904 van Vermeylenfonds Koksijde
Uiterste inschrijvingsdatum: maandag 23 juni

Maurits De Picker

Vermeylenfonds Koksijde-Oostduinkerke
contactpersoon: Maurits De Picker
Koninklijke Baan 190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37 | depicker.maurits@skynet.be

Vermeylenfonds West-Vlaanderen Luc Debucquoy wint trofee AUGUST '14 van het Vermeylenfonds

August Vermeylenfonds West-Vlaanderen nam het initiatief om in samenwerking met de Dienst Cultuur van Oostende een langverwachte nieuwe editie August '14 op te starten. Deze beeldhouwwedstrijd werd voor het eerst georganiseerd in 1978 en kon toen een groot aantal beeldhouwers verleiden. De steeds succesvolle tentoonstellingen grepen plaats in het toenmalige Feest- en Cultuurpaleis van Oostende. Na verbouwingen kreeg het gebouw een andere functie. In 2003 werd de beeldhouwwedstrijd dan ook voor het laatst georganiseerd. Beeldhouwers uit heel Vlaanderen konden dit jaar hun werk opnieuw inzenden. Een jury selecteerde 25 kunstenaars die gedurende de ganse maand mei met elk 2 werken de Venetiaanse Gaanderijen op de Zeedijk inpalmde. Allen werden opgenomen in een kleuren-catalogoog. Uit de getoonstelde werken werden acht prijswinnaars gekozen. Drie laureaten en vijf eervolle vermeldingen. De 1ste laureaat en winnaar van de trofee August '14 werd Luc Debucquoy uit Wevelgem. De 2de laureaat François Van de Waeter uit Oostende en de 3de laureaat Leo Crul uit Brugge. Eervolle vermeldingen waren voor Danny Morlion (Gistel), Nicole Gios (Vorselaar), Mag Vermeiren (Deinze), Henk Korthuys (De Haan) en Leen Tack (Oostkamp). Een nieuwe editie is voorzien voor 2016.

www.vermeylenfonds.be

Willy Vansieleghem

winnaars beeldhouwwedstrijd Vermeylenfonds
v.l.n.r.: Willy Vansieleghem (Vermeylenfonds WV), Nicole Gios, François Van de Waeter, Mag Vermeiren, Luc Debucquoy (winnaar trofee August '14), Henk Korthuys, Leen Tack, Leo Crul en Danny Morlion.

Comité vzw Panne Instituut

Wereldlijke Gemengde School 'Panne Instituut'

Deel 1: De oprichting

Intro

104 jaar na de oprichting van de wereldlijke gemengde school 'Institut Pannois', het Panne Instituut, bracht het gelijknamig comité een gedenkboek uit. Het boek is een eerbetoon aan de oprichters en schenkers van het instituut. Dankzij hen konden in vroegere tijden ook kinderen van minder gegoede inwoners genieten van neutraal onderwijs, in beide landstalen.

Naar aanleiding van dit boek brengen we in de Sprokkel een 4-delige reeks over de geschiedenis van het Panne Instituut. In deel 1 kijken we op de oprichting in al zijn facetten.

Historische achtergrond

In de loop van de 19de eeuw luidde een tijdperk van toenemende welvaart in voor de gemeenschap in De Panne. Terwijl de industriële revolutie elders in het land volop aan de gang was, nam de toeristische belangstelling voor het Westhoekduingebied toe. Het grootste gedeelte van de duinen kwam in 1829 in het bezit van een rijke notabele uit Diksmuide, Pieter Bortier, van uitgesproken klerikale signatuur. Hij nam de materiële belangen van de Pannese vissers ter harte en liet in 1847 een kerk en een school bouwen. Pedro Ollevier, notabele uit Veurne, verwierf in 1857 een duingebied ten oosten van het eigendom Bortier. Erg tegen de zin van de conservatieve bewindvoerders, die de bevolking in de greep hielden, ging Pedro Ollevier de progressieve toer op. Hij haalde de bekende aanemer-ondernemer Arthur Bonzel in huis en deze zou, samen met architect Albert Dumont, zorgen voor de uitvoering van plan Ollevier om De Panne tot een volwaardige badplaats uit te bouwen.

Op enkele decennia tijd maakte De Panne de metamorfose door van een bescheiden vissersdorp tot bloeiende badplaats, pleisterplaats van de welstellende burgerij van binnen- en buitenland, van kunstenaars en ontelbare gegadigden die hier hun geluk kwamen beproeven. En die zorgden voor een opmerkelijke mentaliteitswijziging. Een belangrijk deel van de bevolking wou af van het eenzijdig opgedrongen reactionair levenspatroon. Ze konden zich in geen geval verzoenen met het gangbare onderwijs dat weinig of geen toekomstperspectieven voor hun kinderen bood, ze ijverden voor een progressieve, degelijk georganiseerde onderwijsvorm die ook waarborgen bood voor de verzuchtingen van andersdenkenden.

Na jarenlang voorbereidend werk kreeg een groep prominenten: Jacques Dumont, Léon Demailly (de latere burgemeester van De Panne), Maurice Calmeyn (nazaat van de Bortiers), Hendrik en Engel Huysseune de noodzakelijke fondsen bij elkaar om met een kleinschalige vrije leken-school van start te gaan. En dat gebeurde precies op 1 oktober 1910. De eerste zes leerlingen kregen onderricht van juffrouw Adrienne Degrave in de woonkamer van villa 'Marie-Louise' in de Zeelaan, destijds uitgebaat als pension de famille door Staf Anseele.

Comité vzw Panne Instituut

Symbolisering

De 'levensboom' in bas-reliëf is door beeldhouwer Auguste Beernaert geschonken aan de school. Het opschrift luidt:

“L’enseignement libre peut et doit tout discuter en mettant au préalable les enfants sur la voie ample et directe de l’investigation personnelle”.

De levensboom staat symbool voor vrijheid en democratie en is een veel gebruikt symbool van de vernieuwende maatschappij die bewerkstelligd werd door de Franse Revolutie. Hier symboliseert de boom de strijd tegen de heersende klerikale conservatieve maatschappij.

Inkomstbronnen

De eerste schenkers die het mogelijk maakten dat een 15-tal kinderen les konden volgen waren Maurice Calmeyn, Mr Ruysen, Mad. Devuyt, Mad. Dumont, Mr Fossenprez, de muziekmaatschappij Panne Vooruit en de steunbus Terlinck, beheerd door mevrouw Eugénie Baelden.

De oprichting van de liberale coöperatieve bakkerij 'Ons Huis' op 15 januari 1912 betekende een belangrijke ondersteuning voor de school. De bakkerijgebouwen waren eigendom van de Société Economique Ostendaise. De uitbater was Miel Grootaert, de bakker Timmerman. Cesar Moeneclaey was er bestuurder en de 'comptable' voor de spaarbonnetjes voor teruggave. Bij de vereffening d.d. 16.01.1942 zou de beheerder Cesar Moeneclaey 12000 Frank schenken aan het comité, onder geheimhouding in de oorlogsjaren. De intresten van dit bedrag moesten aangewend worden voor de jaarlijkse prijsuitdeling en het klasfeest van de school.

Gelukkig waren er nog andere vormen van inkomsten zoals

het organiseren van een praalstoet door de inwoners en de muziekmaatschappij Panne Vooruit en het verkopen van prentbriefkaarten van deze praalstoet door apotheker/fotograaf H. Ruysen. Diverse schenkingen en legaten werden uitgeschreven ten voordele van de school. Zo o.m. de intresten op legaten van Vande Woude en H. Huysseune.

We mogen echter niet de initiatieven rond de steunbus Terlinck vergeten. Deze zorgde voor een jaarlijkse bijdrage aan het Panne Instituut en werd beheerd door mevrouw Eugénie Baelden, humaniste in hart en nieren.

Eugénie Baelden huwde in 1869 Henri Terlinck en samen startten ze te Veurne een brouwerij op. In die tijd profileerde ze zich reeds als een fervente verdedigster van het officieel lekenonderwijs, van de vrijzinnige gedachte en van de ontwikkeling van het volk in eigen taal. Het duurde dan ook niet lang of de familie Terlinck werd het doelwit van klerikale pesterijen die ten top werden gedreven toen van de kansel de christelijke gemeenschap werd opgeroepen om geen bier meer af te nemen van de Terlincks. Maar Eugénie liet zich niet intimideren. Als overtuigde humaniste bond ze de strijd aan tegen onverdraagzaamheid en machtsmisbruik en nam het op voor de minst bedeeden. Zij richtte een bescheiden horecazaak op de dijk op: 'De ijslandvaarder', een ontmoetingsplaats voor de Pannense vissersbevolking. De zaak groeide al snel uit tot het legendarische Hotel Terlinck, met de steun van Albert Dumont en Arthur Bonzel. Haar aanpak was verbluffend. Hotel Terlinck werd een pleisterplaats van kunstenaars, prominenten en gegoede families uit binnen- en buitenland.

Comité vzw Panne Instituut

Eerste leerkrachten

Een geschikte leerkracht vinden voor een geplande vrije lekerschool was in 1910 niet vanzelfsprekend. Initiatiefnemer Jacques Dumont kwam via een dagbladadvertentie in contact met Adrienne Degrave die vergeefs voor een betrekking in het officieel onderwijs had gesolliciteerd. De 25-jarige regentes nam de opdracht aan. Ze moet een grote dosis zelfvertrouwen en enthousiasme gehad hebben om in de woonkamer van een villa een klas te improviseren. Het dorpsmeisje uit Stuyvekens verzette bergen werk. Het aantal leerlingen groeide op een jaar tijd van 6 tot 33. Gesteund door een zelfverzekerd comité, groeide het schooltje uit tot een volwaardige instelling, voortaan 'Panne Instituut' genoemd, wat de aanwerving van meerdere leerkrachten vergde.

Bij het uitbreken van WO I in 1914 vervoegde Julien Verzele, de echtgenoot van Adrienne, het lerarenkorps. In 1917 overleed Adrienne op 32-jarige leeftijd aan een slepende ziekte. Haar functie werd overgenomen door mevr. Stoefs-Verbruggen.

Locatie

Bescheidener kon het niet. De school werd op 1 oktober 1910 gestart met de primitiefste middelen. In de villa Marie-Louise in de Zeelaan 57, pension de famille, uitgebaat door Stafje Anseele werd het meubilair van de woonkamer eenvoudig vervangen door enkele banken en een schoolbord. Op het oud villaplan van De Panne staat villa Marie-Louise aangeduid waar thans de brasserie Sammy wordt uitgebaat. Plaatsgebrek noopt de initiatiefnemers naar een nieuwe locatie uit te kijken. In 1912 werden de eerste terreinen in de Verenigingstraat aangekocht met geleend kapitaal en daarop werden 2 klassen en een woning voor de directie opgericht. De aankopen die voor Wereldoorlog I door de 'Société Coopérative' werden verworven, werden later overgenomen door de 'Société Coopérative sans but lucratif Institut Pannois'.

In 1913 reeds bleek de uitbreiding met een 3e klas noodzakelijk. Het Comité slaagde er ook toen in de vereiste gelden bijeen te brengen.

Inhuldiging eerste gebouwen

Een aantal van de eerste initiatiefnemers behoorden tot het bestuur van het Willemfonds Veurne, opgericht op 20 mei 1907. Wij vermelden hier Maurice Barbier, Honoré Ruysen en Prosper Terlinck, allen gewezen voorzitters van deze vereniging. Ter gelegenheid van de opening van de eerste gebouwen werd dan ook een rede uitgesproken door Dr. Karel Barbier, toenmalig voorzitter van het Willemfonds Veurne.

Eerste plaatselijke leerlingen

Het dagboek bijgehouden door de directie sedert mei 1915 vermeldt de namen van de eerste leerlingen die in 1915 tenminste 6 jaar waren. Er werd een gemiddelde aanwezigheid genoteerd van 19 leerlingen in de degré inférieur, 19 in de degré moyen en 15 in de degré supérieur, samen 53 leerlingen. In het lager onderwijs, zonder kleuterklassen, zaten 34 leerlingen waarvan 21 uit De Panne en 7 uit Adinkerke, allen kinderen van vissers en bouwvakkers.

Brontekst: boek 100 jaar Panne Instituut
Bewerking tekst: Marc Van Muylen en Lieve De Cuyper

vzw Panne Instituut

In 1957 verdween het Panne Instituut als school. Het bleef echter als vrijzinnige vereniging bestaan. Deze vzw ondersteunt en steunt opvoedkundige, sociale of culturele activiteiten van neutrale of vrijzinnige aard. Het huidige comité van het Panne Instituut bestaat uit voorzitter Eddy Deboyser, ondervoorzitter Germain Dezeure, secretaris Marc Bossuyt en bestuurders Willem Dezeure en Steven Warmoes.

Vrienden van het GO!

Project MS leper 'Actief leren met ICT' iPads in de klas

Sinds geruime tijd wilde de vereniging Vrienden GO! Westhoek leerlingen van de Scholengroep 28 die op een of andere wijze binnen hun school o.m. opvallen door hun inzet op sociaal, humaan en ethisch vlak, bekronen.

Onder de voor het lopende schooljaar ingediende projecten voor secundair onderwijs viel nu de MS leper op door haar initiatief én specifieke en originele aanpak met 'Actief leren met ICT'.

In november 2011 lanceerde de MSGO leper een testproject waarbij gehuurde iPads in de les techniek gebruikt werden. Al snel bleek dat deze toestellen een wereld van nieuwe mogelijkheden opende om de lessen interessanter te maken en de leerlingen actiever aan het werk te krijgen in de les. De directie kreeg dan ook al snel de vraag van haar team 'of het niet mogelijk was om iPads aan te kopen voor onze school'.

Uiteraard ging de school en het schoolteam daarbij niet over één nacht ijs: met een klein kernteam van ICT-geïnteresseerden werd er eerst goed nagedacht hoe ze de tablets zo efficiënt mogelijk in de lessen konden integreren (VISIE).

De verschillende soorten tablets werden tegenover elkaar afgewogen en er werd gerekend en geteld wat er haalbaar was. Voor een GO! school is het ook belangrijk dat de ouders niet extra moeten betalen voor het gebruik van de tablets. Ze werden door de school en de oudervereniging samen aangekocht en behoren nu tot de ICT-infrastructuur van de school.

Binnen de school groeide ook het besef dat er heel wat inspanningen geleverd moesten worden op het gebied van opleiding, want hoewel er op de school reeds vrij veel ICT-nascholingen gevolgd werden, moest er een tandje bij gestoken worden om zoveel mogelijk collega's bij het project te betrekken (DESKUNDIGHEID).

Het schoolteam wilde immers niet dat leerlingen gewoon via bordboeken of tabletboeken digitaal gingen werken,

het was niet de bedoeling om de tablet als 'invulboekje' te gebruiken. De school wilde haar leerkrachten wél laten kennismaken met andere mogelijkheden en hen helpen om hun eigen digitaal leermateriaal te ontwikkelen.

Uitrol van de plannen

Toen de school nog aan het plannen was, had zij reeds voldoende computers en smartboards, die zij ook konden betrekken bij het plan om activerende werkvormen te gebruiken. Om te kunnen starten met haar nieuw project had de school dus enkel iPads en een miniserver nodig. In april 2012 startte de MS MET een inlooperperiode met 20 iPads en dit schooljaar werden er nog 5 bijgekocht.

Op 1 september 2012 startten ze met het nieuwe keuzevak 'Actief Leren met ICT'. In dit nieuwe vak leren de leerlingen omgaan met de nieuwste technologie, maar wordt er ook veel aandacht besteed aan de samenhang met andere vakken. Binnen de andere vakken worden er ook projecten uitgewerkt waarbij ICT op computer, smartboard of iPad gebruikt wordt, zodat de nieuwe kennis zoveel mogelijk geoefend wordt. Door deze integratie in de algemene vakken, komen ook leerlingen die niet voor extra ICT-uren kozen meer in aanraking met de technologische vernieuwingen.

Deskundige leerkrachten

Een heel belangrijk aandachtspunt in het project, was het verhogen van de deskundigheid van de leerkrachten. Hiervoor werd uitgekeken naar een aantal betrouwbare partners, die zelf veel kennis in huis hadden. De Middenschool introduceerde in 2007 de eerste Smartboards. Ze had dus al een aantal ervaren Smart Board gebruikers in huis. Hierdoor kregen leerlingen en schoolteam de kans om Smart Showcase school te worden en leerden ze via deze firma het 'train the trainer' principe kennen. Volgens deze werkwijze volstaat het om enkele leerkrachten een doorgedreven opleiding te laten volgen, zodat zij de kennis in eigen huis kunnen verspreiden. De eerste interne nascholingstrajecten die de school organiseerde gingen dus vooral over het correcte en interactieve gebruik van de Smartboards die reeds in de school aanwezig waren.

Vrienden van het GO!

leerkrachten door de ICT-microbe besmet geraakten.

Door de interne nascholingen voor leerkrachten en het gebruik van nieuwe opleidingsvormen zoals iPad-huistaken, is het aantal halve dagen ICT-opleiding per collega verzesvoudigd sinds de start van het project. De leerkrachten vinden de opleiding op maat ook interessanter dan het bijwonen van algemene studiedagen in Brussel. Bovendien blijkt de aanwezigheid van een Smartboardcoach en iPadcoach op school een heel positieve manier om leerkrachten te ondersteunen die voor het eerst activerende werkvormen willen uittesten.

De start met iPads verliep volgens hetzelfde principe. De MS zocht een betrouwbare partner en ze stuurden een 3tal mensen naar ICT-atelier Tienen om zich te laten opleiden tot iPad-coach en iPad-beheerder. Daarna gaven deze mensen hun kennis door aan de collega's op school, via demonstraties, nascholingen en iPadhuistaken.

Doelstellingen van het project: een aantal aandachtspunten

Bij het uittekenen van de visie was de keuze om het aantal iPads op school te beperken: de school wilde geen druk uitoefenen op de leerkrachten om elke les digitaal te werken. Het ICT-team wil liever collega's besmetten met de 'goesting' om iets met ICT te doen, dan dwang uitoefenen. Bovendien wilden ze ook de financiële druk op de ouders niet vergroten.

Voor haar **leerlingen** organiseerde zij het nieuwe keuzevak 'Actief leren met ICT', maar door het uitlenen van de iPads aan andere vakken, krijgen ook leerlingen die dit vak niet kozen nu meer ICT in de lessen. Het aantal lessen met ICT-gebruik is de laatste 2 jaar verviervoudigd doordat zoveel

De school was al heel behoorlijk uitgerust qua ICT-infrastructuur, met ongeveer 1 PC voor elke 4 leerlingen en 9 smartboards. De toevoeging van 25 iPads zorgde er wel voor dat er nog gemakkelijker ICT ingezet kan worden, omdat leerkrachten nu gewoon de toestellen naar hun eigen klas kunnen halen.

Tenslotte wilde MSGO leper in het hele verhaal ook de ouders niet vergeten: sinds een 5-tal jaar organiseert ze bij het begin van het schooljaar een ouderavond rond het gebruik van het digitale leerplatform Smartschool en het rapportprogramma Skore. De school organiseerde ook reeds een voordracht over veilig gebruik van sociale media en veilige wachtwoorden, met Stefaan Lammertyn als spreker en met tips van het ICT-team.

*Ann Dejaegher
directeur Middenschool*

*Patrick Van Calenberg
bestuur Vrienden GO! Westhoek*

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14° Artilleriestraat 7, 8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33 | vriendengo.westhoek@gmail.com

Lentefeest Westhoek

Zaterdag 26 april 2014
Casino Koksijde

Op zaterdag 26 april 2014 vond in het Casino van Koksijde het Lentefeest, georganiseerd door de HVV/OVM afdeling Westhoek plaats. Met het Lentefeest zetten 6-jarigen die de cursus NCZ volgen op een feestelijke manier de eerste symbolische stappen in een wereld, waar het leven wat ernstiger wordt. De kleutertijd is voorbij en daar zijn de eerste leerjaren en ook de eerste levensvragen. De overstap naar de grote school wordt gezet.

Niet minder dan 45 feestelingen zetten zelf, onder begeleiding van Juf. Sofie Deboeuf, verantwoordelijke voor het LF, een feestspektakel rond het boek 'De mooiste vis van de zee' een verhaal rond vriendschap, op het podium. Na de feestelijke huldiging en het uitdelen van talrijke cadeautjes werden de aanwezigen door de voorzitter van de Oudervereniging voor de Moraal Westhoek Françoise Wandelaere uitgenodigd op een receptie.

Gezien het succes van dit LF en de talrijke opkomst werd het feest in twee sessies gehouden, om zo iedereen optimaal te laten genieten van de 'poduimkunsten' van hun oogappel. Proficiat aan de feestelingen en de leerkrachten.

Marc Van Muylem

Feest Vrijzinnige Jeugd Westhoek

Zondag 18 mei 2014
Casino Koksijde

Op zondag 18 mei richtte HVV/OVM (Oudervereniging voor de Moraal) Westhoek voor de 42ste keer het Feest Vrijzinnige Jeugd in. De 26 feestelingen volgen zedenleer in de scholen van het gemeentelijke net of het GO! in de buurt. Na 'Een Beetje Vrede', de voorstelling door de kinderen, maakten onze 12-jarigen in de ceremonie de symbolische overstap naar de wereld van de volwassenen en werden ze opgenomen in de vriendschapsketting.

Ann Cordy

HVV/OVM Westhoek
Françoise Wandelaere
Kerkhofstraat 11, 8670 Koksijde
Tel. 058 51 71 85 | Gsm 0478 44 95 27 | françoise.wandelaere@gmail.com

Lentefeest Koekelare

6-jarigen uit de regio's Diksmuide, Gistel, Keiem, Koekelare, Leke en Oudenburg

Donderdag 29 mei 2014

Feestzaal De Balluchon Koekelare

Traditie?

Als je het hebt over het jaarlijks terugkerend lentefeest, ja. Daar stopt de omschrijving dan ook. Het 45ste lentefeest was opnieuw verfrissend, actueel en inhoudelijk moraliserend. Een les voor ons allen, volwassenen, maar dan gebracht door kinderen. Een kind gelukkig zien, een gelukkig kind zien: ik laat de interpretatie aan de lezer over. Kinderen zijn spontaan, nog niet in het harnas van afspraken, verplichtingen en wetten geplooid. In hun leefwereld blijft het licht altijd over het donker uitstralen. Als volwassene koester je hun 'ernst van het ogenblik'. Zij allen zijn ieder voor zich 'Le petit prince' die zo thuishoort in het boek van de Franse oorlogspiloot Antoine de Saint-Exupéry, die het ruim zeventig jaar geleden schreef. Feit is dat wij in de massaal afgeladen feestzaal De Balluchon niets dan glunderende (groot)ouders zagen. Overal flitslichten van foto-toestellen, meermaals spontaan applaus, ontwapenend gelach uit het publiek... Een betere appreciatie kan je je als organisatoren niet bedenken.

Thema dit jaar was 'Vrienden van Knubbe en Froezel', twee figuurtjes uit een voorleesboekje dat gebruikt wordt in de lessen zedenleer in het 1ste leerjaar. Uit de opgevoerde nummertjes kregen de aanwezigen duidelijke humanistische ideeën mee: vriendschap is als een schitterende diamant, is als de warmte van de zon onmisbaar, bewaar je een leven lang. Samen sta je sterk(er) en hoewel verscheidenheid een meerwaarde is, mag, kan en moet iedereen zichzelf blijven; tot slot het sublieme doordenkertje 'Anders dan anders' ...

Hét moment waar onze 32 feestelingen naar uitkeken, was uiteraard de prijsuitreiking, de flink gevulde rugzak en de zilveren medaille met het fakkelsymbool. Het was voor de feestelingen nog even 'ambetant wachten' tot iedereen zijn

medaille omgehangen kreeg om de inhoud van de tas te inspecteren.

Afsluiten gebeurde met de uitvoering van de 'Ode an die Freude', de 9de symfonie van Beethoven, door een gelegenheidsorkest op een marktplein in Spaans Baskenland. En dit wordt zeker een traditie!

Een gemeente proficiat aan de juffen zedenleer Liesbeth De Stickere, Sylvie Gobrecht en Sylvie Oostyn voor het bedenken van het thema en het begeleiden van de kinderen (ook) bij de uitvoering van de nummertjes. Hierbij ook dank aan bestuurslid Rudy Maenhout die voor de elektronische techniek tekende en presentator Redgy Van den Bergh die na 18 jaar de fakkel (!) doorgeeft aan Chris Vandecasteele.

Op naar het 46ste feest!

Freddy SANDRA

bestuurslid HVV/OVM Koekelare - Diksmuide

Foto's: Gerda Govaere

HVV/OVM Koekelare - Diksmuide - Torhout - Gistel

contactpersoon: André Laveyne

Brugse Heirweg 19, 8680 Koekelare

Tel. 051 58 07 41 | andre.laveyne1@telenet.be

In de kijker

Dokter Raymond Van Duüren, 78 jaar jong, een leven ten dienste van de gemeenschap, pionier en bezieler van tal van socio-culturele verenigingen, ere-schepen en cultureel ambassadeur, een monument, boegbeeld, een naam als een klok hier in de gemeente Koksijde.

Raymond
Van Duüren

Het is uiteraard niet zo evident om iemand die gedurende 68 jaar, letterlijk het verenigingsleven getrokken heeft, voor te stellen. Ik zou dit gesprek zo al kunnen uitschrijven met wat Raymond alleen aan maatschappelijke invulling heeft gedaan.

RAYMOND Ja, als je jong begint, is de kans groot dat je enkel maar succes hebt en je hierdoor, bij manier van spreken door bijna elke vereniging wordt aangesproken om daarin actief te worden. Door het feit dat iedereen mij kende, werd ik dan ook aangesproken voor steun en overleg. Het is zoals u zegt moeilijk alles te resumeren gezien ik vanaf mijn 10de tot op heden, zomaar 33 keer voorzitter ben geweest van 33 verschillende verenigingen.

U hebt vooral gewerkt vanuit uw liberaal gedachtengoed, waarbij de vrijzinnigheid op zich heel belangrijk was.

RAYMOND Ja, dat heb je als je grootvader en ook je overgrootvader politiek actief waren. De Liberale partij was toen wel uitgesproken vrijzinnig, zeg maar antiklerikaal. Ben wel een liberaal die openstaat voor elk idee, als dokter was dat ook mijn plicht, maar vrijzinnigheid behoort voor mij uiteraard tot het liberalisme. Heb trouwens heel wat opgestoken als actief lid van het Liberaal Vlaams Studentenverbond.

U was schepen, nu ere-schepen en tevens 12 jaar lang 1ste plaatsvervangend kamerlid. Hebt u het gevoel dat u iets hebt kunnen betekenen voor de maatschappij?

RAYMOND Wel, ik ben verkozen in 1977 en ben dan direct schepen geworden. Het probleem in Koksijde was dat niemand, gezien het deficit van de gemeente, schepen van financiën wou worden, mijn opdracht was dan ook om dit deficit weg te werken. Daar ik geïnteresseerd was in cultuur heb ik er dan ook de portefeuille van cultuur bijgekregen en trouwens die van leefmilieu ook. Dit was voor mij dan ook de aanloop en de kans om culturele activiteiten te ontplooiën,

wat voor Koksijde echt nieuw was.

En nu begint het,
U was de stuwende kracht achter...

RAYMOND Moet ik dat allemaal vertellen? Ik zou toch eerst willen stellen dat ik in de uitbouw van al deze activiteiten, een team vormde met mijn echtgenote Annie, tevens ook een bevlogen kunstenares. Zonder haar steun was dit allemaal niet mogelijk geweest.

Bij de organisatie van alle activiteiten heb ik steeds rekening gehouden met mijn gedachtengoed, namelijk het liberalisme, de Vlaamse Cultuur, het staatsonderwijs en de vrijzinnigheid, van hieruit is in feite alles ontstaan. Ik kan niet ontkennen, dat ik vooral accenten gelegd heb op kunst in Baaltje, mijn place to be. Denk maar aan de activiteiten in zaal de Kerkepanne, de tentoonstellingen in de Keunekapelle, Cabine 'Art (dit idee komt trouwens van mijn echtgenote Annie), de Jazzactiviteiten dat ik 42x georganiseerd heb. We hebben trouwens in de Keunekapelle maar liefst 210 tentoonstellingen georganiseerd en persoonlijk heb ik er een 600-tal toespraken gehouden, dat zegt toch al wat hé, weliswaar door gans Vlaanderen, tot zelfs in Boom.

U komt regelmatig terug op uw ambt als schepen van financiën, was dat dan zo een moeilijke periode?

RAYMOND Een schepen van financiën komt niet altijd zo positief over. Je wilt van alles doen maar moet tegelijk op de centen letten en vooral rekening houden met de eisen van de collega's, en gezien mijn vrijzinnige achtergrond was dit niet altijd zo evident. Bij mijn ontslag kon ik gelukkig zeggen dat ik toch voor een spaarpotje had gezorgd. Heb de personenbelasting (6%) afgeschaft en ben naar Bussel getrokken, om te lobbyen voor subsidies voor de gemeente en dit met succes.

U was uiteraard zou ik zeggen, betrokken bij de start van de vrijzinnige werking hier ik Koksijde.

RAYMOND Wel, ik had bij de PVV een "Westhoek" Federatie opgericht die een bundeling van krachten was die de werking verder kon uitbouwen. Gezien het succes hiervan, heb ik dat ook binnen de vrijzinnige werking toegepast. Samen met enkele medestanders waaronder Frans Maes en Roger Reniers hebben wij vanuit de vrijzinnige lidverenigingen zo een soort federatie opgestart, tzt de Vrijzinnige Koepel Westhoek, waarop wij de dag van vandaag nog fier op zijn.

U bent nog altijd, nu al 45 jaar lang voorzitter van de Vriendenkring K.T.A. De Panne (GO!).

RAYMOND Onze werking is er vooral op gebaseerd ondersteuning te bieden aan leerlingen en ouders die het financieel moeilijk hebben en waarbij wij ondersteuning geven bij bv het uitlenen van leerboeken. Wij organiseren nog elk jaar een tombola ten voordele van de sociale werken en boekenfonds van onze Vriendenkring.

Alhoewel nog niet alles verteld is over uw sociaal en maatschappelijk engagement, kan ik niet voorbij aan uw inzet bij de werking in het Opleidingscentrum voor blindengeleidehonden hier te Koksijde. U was daar van het begin bij betrokken

RAYMOND Dat klopt. Het is de directeur van 'Université du Travail' Jean Urbain uit Mons, die mij hierover heeft aangesproken. Ik ben hier dan ook 20 jaar voorzitter van geweest. Ik ben trouwens zeer tevreden met mijn opvolger Wim Dezeure als voorzitter en zijn equipe; ze doen het prima. Je moet weten 10 honden opleveren op jaarbasis is niet zo evident. Heb hier, voor de opleiding van de honden, ook veel steun gekregen van Kris Bastiaensen als hoofd-instructeur. De werking was voor mij ook niet onbekend, omdat mijn vader blind is geworden en ik weet dus als geen ander wat dit betekent.

Het is moeilijk om het gesprek met Raymond af te ronden want tal van activiteiten zijn hier niet grondig aan bod gekomen. Denk maar aan de werking bij de vrienden van het Visserijmuseum, stichter werkgroep Pelikaan in Oostduinkerke, een sociaal bewogen project rond gerechtskinderen, over de Coxyde Flying shows en vooral over "zijn" Willemfonds te Koksijde. Bij dit laatste vind hij het jammer dat er geen opvolging is om de werking verder te zetten.

Na dit gesprek blijf ik bij dit kort artikel met een onvervuld gevoel achter omdat je over de persoon Raymond Van Duuren wel een boek zou kunnen schrijven. Immers: de levensloop en het engagement van deze kleurrijke figuur zijn het waard om op papier vastgelegd te worden.

Raymond, bedankt voor uw trouwe dienst, voor deze gevulde carrière, zowel als dokter maar zeker ook voor uw inzet te dienste van de maatschappij en de vrijzinnigheid.

Marc Van Muylem